

499/4-1/21
25-01-2021

საქართველოს განათლების, მეცნიერების,
კულტურისა და სპორტის სამინისტროს

როგორც მოგეხსენებათ, საქართველოს პარლამენტის გენდერული თანასწორობის საბჭოს ფარგლებში განხორციელდა თემატური მოკვლევა „პროფესიული განათლება ქალთა ეკონომიკური გაძლიერებისთვის“. თემატური მოკვლევის ჯგუფმა შეიმუშავა ანგარიში, რომელიც გამოქვეყნდა 2019 წელს. ანგარიშში მოცემულია რეკომენდაციები კონკრეტული უწყებების მიმართ.

თემატური მოკვლევის „პროფესიული განათლება ქალთა ეკონომიკური გაძლიერებისთვის“ ფარგლებში თემატური მოკვლევის ჯგუფმა შეისწავლა სამთავრობო პოლიტიკა, სტრატეგიები და ადგილობრივი პოლიტიკა ქალებისთვის პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობის კუთხით. თემატური მოკვლევის ანგარიშში წარმოდგენილი მიგნებები ეფუძნება მოკვლევის მრავალმხრივი ჩართულობით წარმართულ პროცესს, რომელშიც გათვალისწინებულია როგორც წერილობითი მოსაზრებები, ისე - საქართველოს პარლამენტში გამართული ორი ზეპირი მოსმენის შედეგები და პროფესიულ განათლებაზე უკვე არსებული კვლევები.

ანგარიშში მოცემულია ის დაბრკოლებები, რომლებიც ხელს უშლის ქალებს ჩაერთონ პროფესიული განათლებისა და გადამზადების პროგრამებში. მიუხედავად იმისა, რომ პროფესიულ განათლებაში ჩართული ქალებისა და კაცების თანაფარდობა მკვეთრად განსხვავებული არ არის (ქალები - 43%), გასათვალისწინებელია რამდენიმე ფაქტორი. ერთი მხრივ, პროფესიული განათლების სფეროში კაცებისთვის მთავარი დაბრკოლებაა ის ფაქტი, რომ პროფესიული სასწავლებლის სტუდენტობა მათ არ ათავისუფლებს სავალდებულო სამხედრო სამსახურისგან და ამის გამო წვევამდელი ასაკის კაცები უარს ამბობენ პროფესიულ განათლებაზე (ან ფორმალურად არიან ჩარიცხული უმაღლეს სასწავლებლებში და პარალელურად ეუფლებიან პროფესიულ განათლებას), მეორე მხრივ, არსებული ბარიერების გამო ქალები არ ერთვებიან პროფესიული სწავლებისა და გადამზადების სისტემაში. აუცილებელია განვასხვავოთ 15-24 წლის გოგონებისა და ზრდასრული ქალების ჯგუფების განსხვავებული მდგომარეობა. ზრდასრული ქალებისთვის ბევრად ხელსაყრელია მომზადებისა და გადამზადების კურსები, მათი ხანგრძლივობიდან და დასაქმებისთვის საჭირო პროფესიის სწრაფად დაუფლების პერსპექტივიდან გამომდინარე.

მოკვლევის ფარგლებში გამოვლენილი მიგნებების შესაბამისად თქვენი უწყების მიმართ შემუშავდა შემდეგი რეკომენდაციები:

1. აუცილებელია წახალისდეს სექტორული თანამშრომლობა. კერძოდ, საჭიროა პროგრამებისა და მოდულების დანერგვა ბიზნესთან თანამშრომლობით

განხორციელდეს, რადგან პროფესიული განათლების განვითარების მიუხედავად, კერძო სექტორი მაინც ვერ პოულობს შესაფერის კადრებს ბევრ დარგში. შესაძლებელია ეფექტურად იყოს გამოყენებული უკვე არსებული პლატფორმები, მაგალითად „ქალები მომავლისთვის“, რომელიც ქალთა ეკონომიკურ გაძლიერებას ემსახურება.

2. იმისთვის, რომ საზოგადოებაში არსებული სტერეოტოპები ქალებისთვის პროფესიის მიღების ბარიერად არ დარჩეს, რეკომენდირებულია, რომ პროფესიული განათლების დაწესებულებების მმართველებს ჩაუტარდეთ ტრენინგი და სპეციალისტებმა იმუშაონ მათ გენდერულ მგრძნობიარობაზე. გარდა ამისა, საჭიროა გენდერული თანასწორობის მოდულის ინტეგრირება სასწავლო მოდულებში. აღნიშნული რეკომენდაციები პროფესიული დაყოფის პრობლემის აღმოფხვრასაც ემსახურება.
3. ქალების ეკონომიკური გაძლიერებისთვის საჭიროა, რომ პროფესიული განათლებისა და გადამზადების კომპონენტი სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული ეკონომიკური გაძლიერების პროგრამებში ინტეგრირდეს (მაგალითად აწარმოე საქართველოში).
4. საჭიროა დაინერგოს სტიპენდიების პრაქტიკა, რაც მეტად გააძლიერებს გოგონებსა და ქალებს პროფესიის დაუფლების ეტაპზე.
5. აუცილებელია გაგრძელდეს სკოლებში პროფესიული ორიენტაციის პრაქტიკის გამოყენება გენდერული სტერეოტიპების დასაზღვრევად.
6. გეოგრაფიული დაფარვის არეალის გასაზრდელად რეკომენდებულია თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით ონლაინ კურსების/შერეული ტიპის კურსების დანერგვა და მეტი მოქნილობის შეთავაზება გარკვეულ პროფესიებზე.
7. გამომდინარე იქიდან, რომ პროფესიული განათლების სისტემაში პედაგოგების უმეტესობა ქალია, აუცილებელია პედაგოგების უფლებების ადვოკატირება. აღსანიშნავია, რომ პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულების პედაგოგების ანაზღაურება არასახარბიელოა.
8. ყურადღებას საჭიროებს საბაზო განათლების არმქონე ქალებისთვის პროფესიული განათლების სისტემაში ჩართვის შესაძლებლობების შექმნა. გარდა ამისა, საჭიროა მაღალი კონკურენციის გამო სასწავლებლებს მიღმა დარჩენილი ქალებისთვის ხელსაყრელი გამოსავლის შეთავაზება.
9. საჭიროა ადგილობრივ კონტექსტზე მორგებული კურსების შეთავაზება ქალებისთვის. მაგალითად, სოფლად მცხოვრები ქალებისთვის მოსავლის მიღების ტექნოლოგიების სწავლების შეთავაზება, ბიზნესის მართვის კურსის, როგორც დამატებითი მოდულის, შეთავაზება სასწავლო პროგრამებში.
10. აუცილებელია, შეღავათებისა და უპირატესობის მხრივ გათანაბრდნენ უმაღლესი სასწავლებლებისა და პროფესიული სასწავლებლების სტუდენტები, რაც გაზრდის პროფესიული განათლების პრესტიჟს და გააუმჯობესებს სტუდენტების სოციალურ მდგომარეობას.
11. პროფესიული სასწავლებლებისთვის აუცილებელია დუალური პროგრამების დანერგვა (ბიზნესთან თანამშრომლობით), საერთო საცხოვრებლის ქონა, ფიზიკური ხელმისაწვდომობა (ფილიალები), რათა უფრო მიმზიდველი გახდეს პროფესიული განათლება.
12. ევროკავშირთა ასოცირების შეთანხმების შესრულების პროცესში, აუცილებელია პროფესიული განათლების კუთხით არსებული დირექტივებისა და რეგულაციების ჰარმონიზება საქართველოს კანონმდებლობასთან.

13. აუცილებელია ისეთი საინფორმაციო კამპანიების დაგეგმვა, რაც გაზრდის მოსახლეობის ინფორმირებას პროფესიულ განათლებაზე. გარდა ამისა, აუცილებელია პოზიტიურად შეიცვალოს პროფესიული განათლების მიმართ არსებული უარყოფითი დამოკიდებულებები. გასათვალისწინებელია, რომ აქაც მნიშვნელოვანია გენდერული ჭრილი - ქალები და კაცები განსხვავებული არხებით იღებენ ინფორმაციას და განსხვავებულ ადგილებში იკრიბებიან.
14. სახელმწიფო პოლიტიკის დაგეგმვისას გენდერული ასპექტის გათვალისწინება, ბევრი ბარიერის მოხსნის წინაპირობაა. გამომდინარე იქიდან, რომ შესაბამისი უწყებები 2020 წლის შემდგომ სტრატეგიებზე იწყებენ მუშაობას, დროულია გენდერული ასპექტის ინტეგრირების მოთხოვნა. აუცილებელია საჭიროებების კვლევის საფუძველზე განისაზღვროს გენდერული უთანასწორობით გამოწვეული სტრატეგიული საკითხები, ჩამოყალიბდეს სამოქმედო გეგმა და შეფასების შესაბამისი მექანიზმები.
15. საჭიროა გენდერული ბიუჯეტირების პრინციპების დანერგვა პროფესიული განათლების ბიუჯეტის შედგენისას.
16. აუცილებელია დუალური პროგრამების, სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების, მომზადება-გადამზადების, უწყვეტი განათლებისა და სხვა საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გამოყენება ქალების ეკონომიკური პოტენციალის განსავითარებლად.

მოცემული რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგის მიზნით, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის 148-ე მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე, მოგმართავთ თხოვნით, მოგვაწოდოთ სრულყოფილი ინფორმაცია ანგარიშით გათვალისწინებული თვითოეული რეკომენდაციის შესრულების მიზნით რა ღონისძიებები განახორციელა უწყებამ თავისი კომპეტენციის ფარგლებში. ასევე გთხოვთ, მიუთითოთ ის რეკომენდაციები რომელთა შესრულებაც რელევანტური აღარ არის, ვინაიდან შესაბამისი არგუმენტაციის გათვალისწინებით არ არის მიზანშეწონილი ან/და სხვა ტიპის ღონისძიებებით უკვე მიიღწა დასახული მიზანი. ასევე, გთხოვთ, გვაცნობოთ ის შეუსრულებელი რეკომენდაციები, რომლებზეც უწყება სამომავლოდ გეგმავს მუშაობას.

დანართი: „პროფესიული განათლება ქალთა ეკონომიკური გაძლიერებისთვის“ თემატური მოკვლევის ანგარიში - 37 (ოცდაჩვიდმეტი) გვერდი.

პატივისცემით,

პარლამენტის წევრი
ნინო წილოსანი

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო
MINISTRY OF EDUCATION, SCIENCE, CULTURE AND SPORT OF GEORGIA

MES 5 21 0000127386

17/02/2021

საქართველოს პარლამენტის წევრს,
ქალბატონ ნინო წილოსანს

ქალბატონო ნინო,

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროში წარმოდგენილი თქვენი 2021 წლის 25 იანვრის N499/4-1/21 წერილის (სამინისტროში რეგისტრაციის N27960; 26.01.2021) პასუხად, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის 148-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, დანართი დოკუმენტის სახით გიგზავნით საქართველოს პარლამენტის გენდერული თანასწორობის საბჭოს მიერ განხორციელებული თემატური მოკვლევის „პროფესიული განათლება ქალთა ეკონომიკური გაძლიერებისთვის“ ფარგლებში შემუშავებული რეკომენდაციების შესრულების შესახებ ინფორმაციას.

დანართი - „01“ ელექტრონული ფაილი

პატივისცემით,

თამარ ქიტიაშვილი

საქართველოს განათლების, მეცნიერების,
კულტურისა და სპორტის მინისტრის მოადგილე

საქართველოს პარლამენტის გენდერული თანასწორობის საბჭოს თემატური მოკვლევა

რეკომენდაციების შესრულების შესახებ ინფორმაცია

1. აუცილებელია წახალისდეს სექტორული თანამშრომლობა. კერძოდ, საჭიროა პროგრამებისა და მოდულების დანერგვა ბიზნესთან თანამშრომლობით განხორციელდეს, რადგან პროფესიული განათლების განვითარების მიუხედავად, კერძო სექტორი მაინც ვერ პოულობს შესაფერის კადრებს ბევრ დარგში. შესაძლებელია ეფექტურად იყოს გამოყენებული უკვე არსებული პლატფორმები, მაგალითად „ქალები მომავლისთვის“, რომელიც ქალთა ეკონომიკურ გაძლიერებას ემსახურება;

საქართველოს პროფესიული განათლების რეფორმის სტრატეგია, მიზნად ისახავს დამსაქმებლების ჩართულობას განათლების ფორმირების ყველა ეტაპზე. შესაბამისად, ბოლო წლების განმავლობაში, საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო ნერგავს ან/და ინსტიტუციურად აძლიერებს მათთან პარტნიორობის სხვადასხვა ფორმებს.

- რეფორმის სტრატეგიულ ამოცანას წარმოადგენს, საჯარო-კერძო პარტნიორობის გზით, კერძო სექტორის მონაწილეობის სტიმულირება, როგორც პოლიტიკის შემუშავების, ასევე მისი განხორციელებისა და შეფასების ეტაპებზე, სწორედ აღნიშნულ პრინციპზე დაყრდნობით 2020 წელს სამინისტრომ დაიწყო პროფესიული განათლების მართვის ახალი ინსტიტუციური მოწყობის მოდელის კონცეფციის დამუშავება, შეფასება და განხილვა მონაწილე მხარეებთან. ახალი მოდელი გულისხმობს კერძო და საჯარო სექტორების მიერ ახალი ინსტიტუციის დაფუძნებას. ახალი კონცეფციის თანახმად, მთავარი პრინციპი, რომელიც პროფესიული განათლების მართვისა და განვითარების პროცესს წარმართავს, არის თანამონაწილეობა - ქვეყნის ადამიანური კაპიტალის განვითარების აქსელერაცია საჯარო და კერძო სექტორების ერთობლივი ძალისხმევითა და პასუხისმგებლობების გაზიარების გზით.
- პროფესიული განათლების მიმართულებით კერძო კომპანიების მონაწილეობის სისტემატიზაციისა და გააქტიურების მიმართულებით განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს, საქართველოს ფერმერთა ასოციაციის და გაეროს განვითარების პროგრამის ერთობლივი მხარდაჭერით 2019 წელს სოფლის მეურნეობის დარგში დაფუძნდა სექტორული უნარების ორგანიზაცია (SSO) "აგროდუო". მისი ამოცანაა პროფესიული კვალიფიკაციების განვითარება, პოპულარიზაცია, ხარისხის გაუმჯობესება, სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების დანერგვა, საგანმანათლებლო სერვისების განვითარება სოფლის მეურნეობის დარგში. აღნიშნული გამოცდილება გაიზიარა და მსგავსი ორგანიზაციის ჩამოყალიბების ინიციატივაზე უკვე მუშაობს საქართველოს ინფრასტრუქტურის მშენებელთა ასოციაცია. აღსანიშნავია, რომ მსგავსი ფორმატისა და ფუნქციის მქონე გაერთიანებები განსაკუთრებულ როლს შეასრულებენ სწორედ დარგობრივი ცოდნის აკუმულირების საკითხში, რაც ამჟამად ფრაგმენტული და არა ინსტიტუციონალიზებულია.
- პროფესიულ განათლებაში კერძო სექტორის მონაწილეობის გაზრდის მიზნით გრძელდება მუშაობა დუალური განათლების მიდგომის განვითარების მიმართულებით. 2020 წელს შემუშავდა რეგულაციის დრაფტი, რომლითაც მკაფიოდ განისაზღვრა სამუშაოზე დაფუძნებულ სწავლებაში ჩართული უწყებების (კოლეჯი, კომპანია) როლი და პასუხისმგებლობა, სტუდენტთა უფლებები, ხარისხის უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული

საკითხები და სხვ. სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლებისათვის რეგულაციების, გაზიარებული წესების შემუშავება მეტ გარანტიებს და მოტივაციას მისცემს კერძო სექტორს და წახალისებს პროგრამების განხორციელების ამ ფორმას. საგულისხმოა, რომ შესაბამის რეგულაციებზე მუშაობის პროცესი მხარდაჭერილია UNDP-ისა და GIZ-ის მიერ. კერძო სექტორთან თანამშრომლობის შედეგად გაიზარდა დუალური მიდგომით დანერგილი პროგრამების რაოდენობა. მიმდინარე ეტაპზე დანერგილია 30-ზე მეტი დუალური საგანმანათლებლო პროგრამა, რომელთა განხორციელებაში ჩართულია 50-ზე მეტი კერძო კომპანია. აღსანიშნავია, რომ 2019 წლის საშემოდგომო მიღებიდან კიდევ უფრო გაიზარდა დამსაქმებლების როლი დუალური პროგრამების განხორციელების პროცესში და პროგრამებზე ჩარიცხვა დაწესებულებისა და დამსაქმებლის მიერ ორგანიზებული კონკურსის საფუძველზე ხორციელდება.

- 2014 -2018 წლებში განხორციელდა პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების რეფორმა, რაც კომპეტენციებზე დაფუძნებულ, მოდულური პროფესიული პროგრამების დანერგვას გულისხმობს. შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობა, სწავლის შედეგებზე ორიენტაცია, პრაქტიკული კომპონენტის გაძლიერება და სწავლება-შეფასების თანამედროვე მიდგომები მოდულური პროგრამების ძირითადი მახასიათებლებია. 2019 წლიდან სასწავლებლები სრულად გადავიდნენ მოდულურ სწავლებაზე. ასევე აღსანიშნავია, რომ პროფესიული კვალიფიკაციების ფორმირების პროცესში აქტიურად ჩაერთნენ დამსაქმებლები, დარგობრივი ასოციაციების/კავშირების წარმომადგენლები.
 - 2019 წლიდან საქართველოს ფორმალური განათლების სისტემაში, დაიწყო ახალი საგანმანათლებლო სერვისების დანერგვა. შეცვლილი სისტემისა და რეგულაციების საფუძველზე, ტრანსფორმირდა ფორმალური განათლების მხოლოდ საგანმანათლებლო ინსტიტუტებში მიღების იდეა და აქამდე არსებულ პროვაიდერებსა და კვალიფიკაციებს დაემატა კერძო სექტორი საგანმანათლებლო კომპონენტით და არასტანდარტული კვალიფიკაციები. ცალკეული კომპეტენციების/უნარების შესწავლის შესაძლებლობა ზრდასრული მოსახლეობისათვის, დროის შედარებით მცირე მონაკვეთში, პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პროგრამების გზით, მიმზიდველია დამსაქმებლისთვის, რომელსაც სურს კონკრეტული ამოცანების შესრულებისთვის მიიღოს კვალიფიციური კადრი და ასევე ისეთი ადამიანებისათვის, რომლებსაც აქვთ სამუშაო, თუმცა სურთ აიმაღლონ პროფესიული უნარები და უზრუნველყონ კარიერული წინსვლა. ზემოაღნიშნულ ცვლილებას ფორმალური განათლების სისტემაში რამდენიმე მიზანი აქვს: (1) შრომის ბაზრის მოთხოვნების დაკმაყოფილება დროის შედარებით მცირე მონაკვეთში ხორციელდება; (2) განათლების პროვაიდერად შესაძლებელია იქცეს დამსაქმებელი და მისი საწარმო; (3) ზრდასრული მოსახლეობა მომზადებისა და გადამზადების პროგრამებით ერთვება განათლების მიღების პროცესში და შეუძლია აქტიური როლი შეასრულოს შრომის ბაზარზე.
- 2020 წლის მდგომარეობით მოკლევადიანი მომზადებისა და გადამზადების პროგრამებზე სულ ჩაირიცხა 1224 მსმენელი 18 სახელმწიფო, 1 კერძო საგანმანათლებლო დაწესებულებასა და 4 არასაგანმანათლებლო დაწესებულებაში.

2. იმისთვის, რომ საზოგადოებაში არსებული სტერეოტიპები ქალებისთვის პროფესიის მიღების ბარიერად არ დარჩეს, რეკომენდირებულია, რომ პროფესიული განათლების დაწესებულებების მმართველებს ჩაუტარდეთ ტრენინგი და სპეციალისტებმა იმუშაონ მათ გენდერულ მგრძნობიარობაზე. გარდა ამისა, საჭიროა გენდერული თანასწორობის მოდულის ინტეგრირება

სასწავლო მოდულებში. აღნიშნული რეკომენდაციები პროფესიული დაყოფის პრობლემის აღმოფხვრასაც ემსახურება;

2015 წლიდან მოდულური პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების სავალდებულო კომპონენტია სამოქალაქო განათლების მოდული. 2020 წელს, განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს და საარჩევნო სისტემათა საერთაშორისო ფონდის (IFES) ინიციატივით განხორციელდა არსებული საგანმანათლებლო მოდულის შეფასება, დახვეწა და განვითარება. აღსანიშნავია, რომ ჩატარებული სამუშაოების შედეგად შემუშავებულ ახალ მოდულში უფრო მეტი აქცენტი კეთდება დემოკრატიული ღირებულებების, მათ შორის გენდერის საკითხების, არა მხოლოდ ფაქტობრივ ცოდნაზე, არამედ მათ გააზრებაზე, გაანალიზებასა და აღქმაზე. ცვლილებების შედეგად დოკუმენტი შესაბამისობაში მოვიდა „მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლის საკვანძო კომპეტენციების“ შესახებ ევროკავშირის საბჭოს 2018 წლის 22 მაისის რეკომენდაციასთან (2018/C 189/01).

3. ქალების ეკონომიკური გაძლიერებისთვის საჭიროა, რომ პროფესიული განათლებისა და გადამზადების კომპონენტი სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული ეკონომიკური გაძლიერების პროგრამებში ინტეგრირდეს (მაგ. აწარმოე საქართველოში).

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო კომპეტენციის ფარგლებში მზად არის ითანამშრომლოს შესაბამის სახელმწიფო უწყებებთან, რათა ეკონომიკური გაძლიერების პროგრამებში („აწარმოე საქართველოში“ და სხვ) ინტეგრირდეს პროფესიული მომზადების პროგრამები.

4. საჭიროა დაინერგოს სტიპენდიების პრაქტიკა, რაც მეტად გააძლიერებს გოგონებსა და ქალებს პროფესიის დაუფლების ეტაპზე.

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო პროფესიული განათლების საფეხურზე, მიმდინარე ეტაპზე, გენდერული ნიშნით სტიპენდიების დანიშვნის პრაქტიკას არ განიხილავს, თუმცა, სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკური საჭიროებების ანალიზის საფუძველზე განიხილება დამატებითი დაფინანსების გამოყოფა (ე.წ. სოციალური პაკეტი) აღნიშნული საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად.

გარდა ამისა აღსანიშნავია, რომ დუალური მიდგომით განხორციელებული პროგრამის ფარგლებში, რომლის სასწავლო პროცესის და სწავლის შედეგების 50% ან მეტი მიიღწევა რეალურ გარემოში - კომპანიაში სამუშაოს შესრულების სახით, სტუდენტები კერძო კომპანიისგან იღებენ ანაზღაურებას ხელფასის სახით.

5. აუცილებელია გაგრძელდეს სკოლებში პროფესიული ორიენტაციის პრაქტიკის გამოყენება გენდერული სტერეოტიპების დასაზღვრავად.

საქართველოში ადამიანური კაპიტალის ეფექტიანი განვითარების ხელშეწყობისთვის, დიდი მნიშვნელობა აქვს განათლების ყველა საფეხურის მიერ თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი კარიერის მართვის სერვისის დანერგვას. შესაბამისად, „პროფესიული განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონი, სამინისტროს ავალდებულებს შექმნას და დაამტკიცოს ფორმალურ განათლებაში პროფესიული ორიენტაციის, კონსულტირების და კარიერის დაგეგმვის სტრატეგია. აღნიშნულიდან გამომდინარე, 2020 წელს ევროკავშირის ტექნიკური დახმარების

პროექტის ფასილიტაციით და დაინტერესებული მხარეების აქტიური ჩართულობით დაიწყო სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შექმნისათვის საჭირო სამუშაოები.

აქვე აღსანიშნავია, რომ 2018 წლიდან სისტემაში მიმდინარეობს კარიერის მართვის სერვისის ერთ-ერთი ქმედითი ინსტრუმენტი „სკოლის მოსწავლეებში პროფესიული უნარების განვითარების პროგრამა“, რომელმაც მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია პროფესიული განათლების პოპულარიზაციაზე ახალგაზრდებში და ასევე ხელი შეუწყო სკოლისა და კოლეჯის თანამშრომლობის გაძლიერებას. აღსანიშნავია რომ პროგრამამ, 2018 წლიდან დღემდე 15 000 მოსწავლე მოიცვა, განავითარა სკოლების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და გაზარდა სექტორის შესახებ ცნობიერება როგორც მოსწავლეებში, ასევე მათ მშობლებში.

6. გეოგრაფიული დაფარვის არეალის გასაზრდელად რეკომენდებულია თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით ონლაინ კურსების/შერეული ტიპის კურსების დანერგვა და მეტი მოქნილობის შეთავაზება გარკვეულ პროფესიებზე.

აღსანიშნავია, რომ COVID 19 პანდემიით გამოწვეულმა რეალობამ, საგანმანათლებლო სისტემაში, განათლების ყველა საფეხურზე და მათ შორის პროფესიული განათლების სფეროშიც, დღის წესრიგში დააყენა დისტანციურად საგანმანათლებლო სერვისებით სტუდენტთა უზრუნველყოფის საკითხი. პროფესიული განათლების სპეციფიკიდან გამომდინარე, ცხადია, სირთულეები შეიქმნა პრაქტიკული სწავლების ნაწილში, რაც შეადგენს პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების 50%-ზე მეტს. პანდემიის გამო საწარმოთა ფუნქციონირების შეჩერებამ, შეაჩერა იმ ტიპის პროგრამების სწავლების შესაძლებლობა, რომელთა განხორციელებაში ჩართული იყო კერძო სექტორი. აღნიშნულის საპასუხოდ, დაიწყო როგორც საკვალიფიკაციო პროფესიული პროგრამების, ასევე, მოკლევადიანი პროფესიული მომზადება/გადამზადების პროგრამების ანალიზი და იმ კომპონენტების იდენტიფიცირება, რომელთა სწავლებაც შესაძლებელია დისტანციურ ფორმატში. აღსანიშნავია, რომ გარკვეული მოკლევადიანი პროგრამები სრულად განხორციელდა ონლაინ სწავლების რეჟიმში.

7. გამომდინარე იქიდან, რომ პროფესიული განათლების სისტემაში პედაგოგების უმეტესობა ქალია, აუცილებელია პედაგოგების უფლებების ადვოკატირება. აღსანიშნავია, რომ პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულების პედაგოგების ანაზღაურება არასახარბიელოა.

2019 წელს საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრომ წარმატებით დაასრულა მოლაპარაკებები ბრიტანეთის კარგი მმართველობის ფონდსა და მსოფლიო ბანკთან და 2020 წლიდან დაიწყო მუშაობა პროფესიული განათლების მასწავლებლების პროფესიული განვითარების ახალი მოდელის ჩამოყალიბებაზე. პროფესიული განათლების მასწავლებლის საქმიანობის დაწყების, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის ახალ მოდელთან ერთად, მუშავდება მასწავლებელთა შრომის ანაზღაურების ახალი სქემა, რომელიც ხელს შეუწყობს სისტემაში არსებული მასწავლებლების მოტივაციის ზრდას და სისტემაში ახალი კადრების მოზიდვას. აღსანიშნავია, რომ პროფესიული განათლების მასწავლებლების ერთი საათის (საბაზო) ანაზღაურება 2019 წელს - 11 ლარამდე, ხოლო, 2020 წლიდან - 15 ლარამდე გაიზარდა.

8. ყურადღებას საჭიროებს საბაზო განათლების არმქონე ქალებისთვის პროფესიული განათლების სისტემაში ჩართვის შესაძლებლობების შექმნა. გარდა ამისა, საჭიროა მაღალი კონკურენციის გამო სასწავლებლებს მიღმა დარჩენილი ქალებისთვის ხელსაყრელი გამოსავლის შეთავაზება.

მოწყვლადი მოზარდების, მათ შორის გოგონების განათლების უფლების დაცვისა და მათთვის განათლების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით, შესაბამისი სახელმწიფო უწყებების თანამშრომლობით შემუშავდა „სკოლის მიღმა დარჩენილი ბავშვების მონიტორინგის სახელმწიფო პროგრამა“, მიმდინარეობს უწყებათაშორისი ინფორმაციის მიმოცვლის გზით ქვეყანაში სასწავლო პროცესის მიღმა დარჩენილი მოწყვლადი ბავშვების და ახალგაზრდების იდენტიფიცირება და მათი ფორმალურ განათლებაში ინტეგრაციის ხელშეწყობა.

ქვეყანაში სკოლის მიღმა დარჩენილი მოზარდების და ახალგაზრდების მიერ გამოტოვებული საბაზო ზოგადი განათლების საკომპენსაციოდ, მათი საგანმანათლებლო საჭიროების გათვალისწინებით, პროფესიული განათლების პროგრამებზე სწავლის ხელმისაწვდომობისა და უზრუნველყოფისთვის, საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და ადგილობრივ სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენელ ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით, შეიქმნა სპეციალური საგანმანათლებლო სერვისების - ხიდი და რე-ინტეგრაციის პროგრამების საგანმანათლებლო რესურსები - დაწვისა და დაჩქარებული სწავლების კურიკულუმი, სპეციალისტთა მეთოდოლოგიური გზამკვლევები, წიგნიერებისა და რაოდენობრივი წიგნიერების პროგრამები. მიმდინარეობს ამ რესურსის პილოტირება საჯარო სკოლებში და მიუსაფარი ბავშვების სერვისებში.

9. საჭიროა ადგილობრივ კონტექსტზე მორგებული კურსების შეთავაზება ქალებისთვის: მაგ., სოფლად მცხოვრები ქალებისთვის მოსავლის მიღების ტექნოლოგიების სწავლების შეთავაზება, ბიზნესის მართვის კურსის, როგორც დამატებითი მოდულის, შეთავაზება სასწავლო პროგრამებში. 2019 წლიდან საქართველოს ფორმალური განათლების სისტემაში დაიწყო ახალი საგანმანათლებლო სერვისების დანერგვა. შეცვლილი სისტემისა და რეგულაციების საფუძველზე, ტრანსფორმირდა ფორმალური განათლების მხოლოდ საგანმანათლებლო ინსტიტუციებში მიღების იდეა და აქამდე არსებულ პროვაიდერებსა და კვალიფიკაციებს დაემატა კერძო სექტორი საგანმანათლებლო კომპონენტით და არასტანდარტული კვალიფიკაციები. ცალკეული კომპეტენციების/უნარების შესწავლის შესაძლებლობა ზრდასრული მოსახლეობისათვის, დროის შედარებით მცირე მონაკვეთში, პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პროგრამების გზით, მიმზიდველია დამსაქმებლისათვის, რომელსაც სურს კონკრეტული ამოცანების შესრულებისათვის მიიღოს კვალიფიციური კადრი და ასევე ისეთი ადამიანებისათვის, რომლებსაც აქვთ სამუშაო, თუმცა სურთ აიმაღლონ პროფესიული უნარები და უზრუნველყონ კარიერული წინსვლა, მათ შორის თვითდასაქმებული პირებისათვის. ამგვარი პროგრამების არსებობა ზრდის სერვისების მოქნილობასაც, რაც უზრუნველყოფს ზრდასრული მოსახლეობისათვის ადგილობრივი შრომის ბაზრის კონტექსტზე მორგებული მომზადება-გადამზადების პროგრამების შეთავაზებას და მათი კვალიფიკაციის ამაღლებას კონკრეტული კომპეტენციის ფარგლებში. ხაზგასასმელია, რომ პროფესიული მომზადების/გადამზადების კურსების განხორციელების უფლების მოპოვება შეუძლია ნებისმიერ იურიდიულ პირს (საგანმანათლებლო დაწესებულება, კერძო კომპანია, სატრენინგო ცენტრი, ასოციაცია და სხვა) დამოუკიდებლად ან სხვა დაწესებულებასთან თანამშრომლობით, რომელიც აკმაყოფილებს შესაბამის სტანდარტს.

10. აუცილებელია, შეღავათებისა და უპირატესობის მხრივ გათანაბრდნენ უმაღლესი სასწავლებლებისა და პროფესიული სასწავლებლების სტუდენტები, რაც გაზრდის პროფესიული განათლების პრესტიჟს და გააუმჯობესებს სტუდენტების სოციალურ მდგომარეობას.

პროფესიული სტუდენტები უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სტუდენტების მსგავსად თბილისის მასშტაბით უკვე სარგებლობენ სატრანსპორტო შეღავათით, რაც მათთვის მნიშვნელოვანი ფინანსური მხარდაჭერაა. ასევე პროფესიულ განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდისა და ინკლუზიურობის უზრუნველყოფის თვალსაზრისით, 2020 წელს საქართველოს მთავრობის ინიციატივა, პროფესიული სტუდენტების სავალდებულო სამხედრო სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ, შეიძლება უპრეცედენტოდ ჩაითვალოს. საქართველოს პარლამენტის მიერ მხარდაჭერილი ცვლილება საქართველოს კანონში „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ ითვალისწინებს პროფესიული სასწავლებლების სტუდენტების სავალდებულო სამხედრო სამსახურის ერთჯერადად, სწავლის პროცესში, გადავადებას. ამ დისკრიმინაციის აღმოფხვრა, უკვე 2020 წელს ჩარიცხულ ახალგაზრდებს შესაძლებლობას მისცემს, სასურველ პროგრამაზე სწავლა დაასრულონ, კონკრეტული საქმის სპეციალისტებად ჩამოყალიბდნენ, შესაბამისი კვალიფიკაცია მიიღონ და სწორედ ამის შემდეგ დაიწყონ სავალდებულო სამხედრო სამსახური. ეს ფაქტი მნიშვნელოვნად შეამცირებს პროფესიული განათლების სისტემიდან, სტუდენტთა გადინების მაჩვენებელს.

11. პროფესიული სასწავლებლისთვის აუცილებელია დუალური პროგრამების დანერგვა (ბიზნესთან თანამშრომლობით), საერთო საცხოვრებლის ქონა, ფიზიკური ხელმისაწვდომობა (ფილიალები), რათა უფრო მიმზიდველი გახდეს პროფესიული განათლება.

პროფესიული განათლების სისტემაში დუალური მიდგომით საგანმანათლებლო პროგრამების დანერგვა 2016 წლიდან დაიწყო და მათი დანერგვის მხარდაჭერა კვლავ ერთ-ერთ პრიორიტეტს წარმოადგენს სისტემისათვის. პროფესიულ განათლებაში 2020 წლის ჩათვლით დაინერგა 30-ზე მეტი უნიკალური პროგრამა 15-ზე მეტ საგანმანათლებლო დაწესებულებაში, მათ შორის, კერძო საგანმანათლებლო დაწესებულებებში. დუალური პროგრამების განხორციელებაში ჩართულია 50-ზე მეტი კერძო კომპანია. პროგრამების დანერგვის მასშტაბის ზრდასთან ერთად, იზრდება ჩარიცხული სტუდენტების რაოდენობაც და მათი წილი მთლიანად პროფესიულ პროგრამებზე ჩარიცხულთა შორის. 2020 წელს 2016 წელთან შედარებით დუალურ პროგრამებზე ჩარიცხული სტუდენტების წილი მთლიანი ჩარიცხვის მაჩვენებელთან შედარებით 1%-დან 6%-მდე გაიზარდა. 2016-2020 წლებში დუალური პროგრამები 3-დან 34-მდე გაიზარდა, რომლებზეც სულ 1000-ზე მეტი სტუდენტი ჩაირიცხა.

პროფესიულ განათლებაზე გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება რეფორმის ერთ-ერთი პრიორიტეტია. მისი სპეციფიკიდან გამომდინარე, რეგიონული განვითარების ხელშეწყობის მიზნით, განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს პროვაიდერების არსებობას და მრავალფეროვანი პროგრამების ხელმისაწვდომობას ისეთ დიდ მუნიციპალიტეტებში, სადაც მაღალია მოსახლეობის რიცხოვნობა და დასაქმების პოტენციალი. სწორედ აღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, წარმატებით გაგრძელდა ინფრასტრუქტურული პროექტები ახალ ლოკაციებზე, ისევე როგორც არსებული შენობების სრული ან ნაწილობრივი რეაბილიტაცია და სახელოსნოების მშენებლობა. 2020 წელს კასპის მუნიციპალიტეტში დაფუძნდა სსიპ კასპის კოლეჯი. 2019-2020 წლებში ახალი ლოკაციების განვითარების გზით

პროფესიული განათლება ხელმისაწვდომი გახდა ხულოს, მარნეულის, შუახევის და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებში. პროფესიული განათლებაში პრაქტიკული ან/და სიმულაციური სწავლების გარემოს შექმნისთვის აუცილებელი პირობაა სახელოსნოების არსებობა, რომლებიც უპასუხებს თანამედროვე სტანდარტებს. 2020 წელს სსიპ საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის განვითარების სააგენტოს მიერ, ახალი კოლეჯების მშენებლობის პარალელურად, 8 პროფესიულ სასწავლებელში (კაჭრეთში, ამბროლაურში, ფოთში ა.შ) მოეწყო 26 ტიპის ახალი სახელოსნო. 2019 წელს სტუდენტური საერთო საცხოვრებელი აშენდა ქუთაისის მუნიციპალიტეტში.

აღსანიშნავია, რომ ევროკავშირის ტექნიკური დახმარების პროექტის მხარდაჭერით დაწყებულია პროფესიული განათლების გეოგრაფიული დაფარვის არეალის შეფასება და ანალიზი, რაც საფუძველი გახდება მომავალში, ახალი განსავითარებელი ლოკაციების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისათვის და სამუშაოების დაგეგმვისათვის.

12. ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების შესრულების პროცესში, აუცილებელია პროფესიული განათლების კუთხით არსებული დირექტივებისა და რეგულაციების ჰარმონიზება საქართველოს კანონმდებლობასთან.

საქართველოს განათლების მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო აქტიურად მუშაობს პროფესიული განათლების შესახებ ახალი კანონის დანერგვაზე, რომელიც საქართველოს პარლამენტმა 2018 წლის შემოდგომაზე მიიღო. ახალი კანონის დანერგვა ხელს უწყობს ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულებას (კვალიფიკაციებისა და კომპეტენციების გამჭვირვალობისთვის ერთიანი ჩარჩოს შესახებ (Europass); მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის საკვანძო კომპეტენციების შესახებ; მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლისთვის „კვალიფიკაციების ევროპული ჩარჩოს“ ჩამოყალიბების შესახებ; პროფესიული განათლებისა და ტრენინგისთვის (ECVET) „კრედიტების ევროპული სისტემის“ ჩამოყალიბების შესახებ; პროფესიული განათლებისა და ტრენინგისთვის ხარისხის უზრუნველყოფის ევროპული ჩარჩოს ჩამოყალიბების შესახებ).

13. პირველ რიგში, აუცილებელია ისეთი საინფორმაციო კამპანიების დაგეგმვა, რაც გაზრდის მოსახლეობის ინფორმირებას პროფესიულ განათლებაზე. გარდა ამისა, აუცილებელია პოზიტიურად შეიცვალოს პროფესიული განათლების მიმართ არსებული უარყოფითი დამოკიდებულებები. გასათვალისწინებელია, რომ აქაც მნიშვნელოვანია გენდერული ჭრილი - ქალები და კაცები განსხვავებული არხებით იღებენ ინფორმაციას და განსხვავებულ ადგილებში იკრიბებიან.

პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებები ყოველწლიურად ატარებენ ღია კარის დღეებს, რის ფარგლებშიც გეგმავენ ვიზიტებს საჯარო სკოლებსა და სხვადასხვა უწყებებში, ასევე გეგმავენ ვიზიტებს უშუალოდ დაწესებულებაში. აღსანიშნავია, რომ 2020 წელს COVID-19 ით გამოწვეული პანდემიის გამო პროფესიულმა საგანმანათლებლო დაწესებულებებმა ღია კარის დღეები ჩაატარეს დისტანციურ რეჟიმში.

ასევე უნდა აღინიშნოს, რომ პროფესიული განათლების განვითარების დეპარტამენტმა 2020 წელს ცალკეულ ბიზნეს გაერთიანებებთან და დარგობრივ ასოციაციებთან ჩაატარა ონლაინ შეხვედრები სახელწოდებებით “პროფესიული განათლება ბიზნესისთვის კოვიდ-19-ს შემდეგ” და “პროფესიული განათლება ადამიანური კაპიტალის განვითარებისთვის“. ორგანიზებული

შეხვედრების ფარგლებში, პროფესიული განათლების კონტექსტში, გაკეთდა საჯარო-კერძო პარტნიორობის ცალკეული მოდელების შესახებ პრეზენტაციები, შეფასდა უკვე შემდგარი თანამშრომლობის შედეგები და ახალ, პოტენციურ პარტნიორებთან კომუნიკაციით დაიგეგმა შემდგომი ნაბიჯები. დიალოგი შედგა ორგანიზაციების 500-მდე წარმომადგენლის მონაწილეობით.

2020 წლის დეკემბერში ჩატარდა პროფესიული განათლების კვირეული (Skills Week Georgia), რომელიც ისეთ აქტუალურ თემებს მიეძღვნა, როგორიცაა: პანდემია და მისი გავლენა პროფესიულ განათლებაზე, გამოწვევები, გადაჭრის გზები, მასწავლებელთა შესაძლებლობები, კერძო სექტორი და უნარებზე მოთხოვნა პანდემიის პირობებში, საერთაშორისო მხარდაჭერა და სხვ. აღსანიშნავია, რომ ღონისძიებას ყოველდღიურად 100-ზე მეტი დაინტერესებული პირი ესწრებოდა ონლაინ; ასევე ხელმისაწვდომი იყო Facebook Live -გადაცემა.

14. სახელმწიფო პოლიტიკის დაგეგმვისას გენდერული ასპექტის გათვალისწინება, ბევრი ბარიერის მოხსნის წინაპირობაა. გამომდინარე იქიდან, რომ შესაბამისი უწყებები 2020 წლის შემდგომ სტრატეგიებზე იწყებენ მუშაობას, დროულია გენდერული ასპექტის ინტეგრირების მოთხოვნა. აუცილებელია საჭიროებების კვლევის საფუძველზე განისაზღვროს გენდერული უთანასწორობით გამოწვეული სტრატეგიული საკითხები, ჩამოყალიბდეს სამოქმედო გეგმა და შეფასების შესაბამისი მექანიზმები.

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო სტრატეგიული დოკუმენტების შემუშავების პროცესში ხელმძღვანელობს „პოლიტიკის დოკუმენტების შემუშავების, მონიტორინგისა და შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 დეკემბრის #629 დადგენილებით. პროფესიული განათლების ახალი სტრატეგიის შემუშავების პროცესში, რომელიც მიმდინარეობს ევროკავშირის ტექნიკური მხარდაჭერით გათვალისწინებული იქნება ზემოაღნიშნული დადგენილების ფარგლებში დადგენილი ნორმები.

15. საჭიროა გენდერული ბიუჯეტირების პრინციპების დანერგვა პროფესიული განათლების ბიუჯეტის შედგენისას.

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს ბიუჯეტის დაგეგმვა ხორციელდება საქართველოს კანონის „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ შესაბამისად, ამდენად პროფესიული განათლების ბიუჯეტის დაგეგმვისას გათვალისწინებულია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მიმართულებები. გენდერული ბიუჯეტის პრინციპების გათვალისწინება პროფესიული განათლების მიმართულებით შესაძლებელი გახდება მას შემდეგ, რაც ზოგადად სახელმწიფო ბიუჯეტის ფორმირების პროცესში დაინერგება გენდერული ბიუჯეტირების პრინციპები.

16. აუცილებელია დუალური პროგრამების, სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების, მომზადება-გადამზადების, უწყვეტი განათლებისა და სხვა საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გამოყენება ქალების ეკონომიკური პოტენციალის განსავითარებლად

პროფესიული განათლების რეფორმის სტრატეგიაში (2013-2020 წლებისათვის) აღნიშნულია, რომ პროფესიული განათლების სისტემამ პროფესიულ სტუდენტებს აქტიურად უნდა დაუჭიროს მხარი ყველა ეტაპზე: სწავლის დაწყებამდე, სწავლის პროცესში და სწავლის დასრულების

შემდეგაც. პროფესიული განათლების სისტემამ მნიშვნელოვანი როლი უნდა შეასრულოს ინოვაციის, შემოქმედებითი უნარისა და მეწარმეობის განვითარების თვალსაზრისით და ერთგვარ დამაკავშირებელ რგოლად უნდა იქცეს ადგილობრივ, რეგიონალურ, ეროვნულ თუ საერთაშორისო პარტნიორებს შორის.

განათლების ყველა საფეხურზე სამეწარმეო კომპეტენციების განვითარებამ, განსაკუთრებული მნიშვნელობა შეიძინა. მომავლის უნარების კვლევისას, სამეწარმეო უნარებზე მოთხოვნა პრიორიტეტად სახელდება, რაც განაპირობებს მისი ინტეგრირების საჭიროებას საგანმანათლებლო პროგრამებში. კონცეფცია, რასაც სამეწარმეო აზროვნების განვითარება ეფუძნება, მდგომარეობს იმაში, რომ სტუდენტებს მიეცეთ კრეატიული, შესაძლებლობებზე ორიენტირებული, ინოვაციური გადაწყვეტილებების მიღების შესაძლებლობა მთელი ცხოვრების მანძილზე. ამასთან, მათ უნდა მიეცეთ საშუალება განივითარონ უნარი და სურვილი, შექმნან რაიმე ღირებული საზოგადოებისთვის, მიუხედავად პროფესიისა. ეს არის სამეწარმეო აზროვნების საკვანძო პრინციპი. შესაბამისად, პროფესიული განათლების საფეხურზე სამეწარმეო უნარების სწავლება, სხვა საკვანძო კომპეტენციების განვითარების პარალელურად, განსაკუთრებულ როლს თამაშობს. 2015 წლიდან, ყველა პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამაში ინტეგრირდა სამეწარმეო კომპეტენციების განმავითარებელი მოდული და ის ამჟამად, პროგრამის სავალდებულო კომპონენტს წარმოადგენს. აღსანიშნავია, რომ ბოლო წლების განმავლობაში სამეწარმეო განათლების გაუმჯობესებისთვის, არაერთი ახალი თეორია შეიქმნა მსოფლიოს მასშტაბით. საყურადღებოა ევროპის სამეწარმეო კომპეტენციების სწავლების ჩარჩო (EntreComp), რომელიც შესაბამისი პოლიტიკის და პრაქტიკის ჩამოყალიბებისთვის, საინტერესო მიდგომებს სთავაზობს ქვეყნებს. საქართველომ, 2018 წლიდან დაიწყო აღნიშნული ჩარჩოს მიხედვით, სწავლების მიდგომების მოდიფიკაცია და შეიმუშავა “განათლების სისტემის ყველა დონეზე უწყვეტი სამეწარმეო სწავლების დანერგვის 2019 – 2020 წლების სამოქმედო გეგმა“, რომლის აქტივობებიც ერთიანდება ორი ძირითადი მიზნის გარშემო: მეწარმეობის ეკოსისტემის შექმნა განათლების სისტემაში და სამეწარმეო სწავლების გაუმჯობესება. აღნიშნული სამოქმედო გეგმის საფუძველზე დაიწყო მეწარმეობის სწავლების ხარისხის გაუმჯობესება კოლეჯებში. ახალი სერვისების დანერგვის მიზნით, საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო აქტიურად თანამშრომლობს სხვადასხვა სახელმწიფო და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან.

აღსანიშნავია, რომ განხორციელებული რეფორმა პოზიტიურად აისახა პროფესიული პროგრამების კურსდამთავრებულთა დასაქმებისა და თვითდასაქმების მაჩვენებელზე. 2019 წელს ჩატარებული კვლევის მიხედვით პროფესიული პროგრამების კურსდამთავრებულთა დასაქმების მაჩვენებელი 20%-ით არის გაზრდილი 2014 წლის იგივე მაჩვენებელთან შედარებით (2014 წელი – 42%; 2019 წელი - 62%).